

INGVAR FLINK

• RÄD EJ MARGINALISERINGEN

Att Afrika marginaliseras i världsekonomin behöver inte nödvändigtvis vara negativt. Afrika har varit en del av världshandeln i över tusen år och resultatet har inte varit lysande.

Dagens marginalisering är den tredje. De båda första gav Afrika utrymme för egna initiativ, men de misslyckades eftersom Afrika båda gångerna till följd av relativ ekonomisk svaghet hamnade i underordnade roller.

Den första marginaliseringen inträffade på 1500-talet då de nya europeiska handelsvägarna konkurrerade ut de gamla afrikanska. Ersättningen, som höll Afrika kvar i världshandeln, blev den transatlantiska slavhandeln, som visserligen gödde vissa afrikanska slavhandlare, men i längden var en katastrof för kontinenten.

Nästa marginalisering var en följd av slavhandelns upphörande på 1800-talet. Under en period på ca 70 år av europeiskt ointresse tog afrikanerna initiativ till en handel med jordbruksvaror. Den utvecklingen krossades av kolonialismen i slutet av århundradet.

Den roll Afrika tilldelats i den aktuella marginaliseringen är som exportör av råvaror och utbildad arbetskraft och som dumpningsstation för skattesubventionerade varor från mer utvecklade ekonomier. Afrikas svar på detta är Nepad, vars syfte är att afrikanerna själva ska styra utvecklingen och ta det fulla ansvaret.

Finns förutsättningar för framgång denna gång?

Afrikas låga befolkningstäthet var fram till 1900 en dålig marknad för utvecklingen av ekonomin. Idag är Afrika en jättemarknad och det finns tecken på att dess köpkraft ökar. Beroendet av den utomafrikanska marknaden bör därmed ha blivit relativt mindre.

Segrarna över kolonialismen och apartheid har ingivit afrikanerna ökat självförtroende och skapat förutsättningar för att använda alla resurser för konstruktivt arbete. Flera initiativ har tagits för att öka den inomafrikanska handeln för att skapa ett kapital, som afrikanerna helt kontrollerar.

Internationellt blir den afrikanska marknaden trots allt alltmer intressant. Medan andra marknader stagnerar anses Afrika inom några år bli den snabbast växande marknaden i världen. Det ger Afrika en styrkeposition.

En större afrikansk enhetlighet i globala förhandlingar har tvingat omvärlden till eftergifter. Afrika vägrar finna sig i diktat. Den Afrikanska Unionen har på kort tid visat en helt annan beslutsamhet än det tidigare OAU.

Afrika är inne i en process mot större självständighet och ekonomisk styrka. Afrikanernas kontroll över denna process hotas dels av kvardröjande starka feodala strukturer och dels av utomafrikanskt kapital, som lockas av en framtida expanderande marknad. För oss gäller det att stödja afrikanernas kontroll över denna process mot en ekonomi som kan mäta sig med omvärldens.

Skall Afrika med i världshandeln måste det ske på Afrikas egna villkor för att ånyo inte hamna i en underordnad ställning.